

31975L0034

20.1.1975

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 14/10

DYREKTYWA RADY
z dnia 17 grudnia 1974 r.
dotycząca prawa obywateli Państwa Członkowskiego do pozostawania na terytorium innego Państwa Członkowskiego po zakończeniu prowadzenia na tym terytorium działalności na własny rachunek

(75/34/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 235,

uwzględniając ogólny program znoszenia ograniczeń swobody przedsiębiorczości ⁽¹⁾, w szczególności jego tytuł II,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾;

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾;

a także mając na uwadze, co następuje:

zgodnie z dyrektywą Rady nr 73/148/EWG ⁽⁴⁾ z dnia 21 maja 1973 r. w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie przemieszczania się i pobytu obywateli Państw Członkowskich wewnątrz Wspólnoty, które dotyczą przedsiębiorczości i świadczenia usług, każde Państwo Członkowskie przyznaje prawo stałego pobytu obywatelom innych Państw Członkowskich, którzy osiedlają się w obrębie terytoriów tych państw w celu prowadzenia działalności jako osoby pracujące na własny rachunek, jeśli zgodnie z Traktatem zniesiono ograniczenia w stosunku do tych rodzajów działalności;

zwykle osoba przedłuża okres stałego pobytu na terytorium Państwa Członkowskiego, pozostając w danym państwie po ustaniu działalności; w tym przypadku brak prawa do pozostawania stanowi przeszkodę w realizacji swobody przedsiębiorczości; warunki, na jakich takie prawo może być wykonywane w odniesieniu do pracowników najemnych zostały określone w rozporządzeniu nr 1251/70/EWG ⁽⁵⁾;

artykuł 48 ust. 3 lit. d) Traktatu uznaje prawo pracowników do pozostawania na terytorium danego Państwa Członkowskiego po ustaniu zatrudnienia; art. 54 ust. 2 nie przewiduje wyraźnie takiego samego prawa dla osób pracujących na własny rachunek; jednak charakter działalności gospodarczej i powstałych relacji z państwem, w którym osoby prowadziły swoją działalność oznacza, że osoby te są wyraźnie zainteresowane korzystaniem z tego samego prawa do pozostawania na danym terytorium, jakie przysługuje pracownikom; w celu uzasadnienia powyższego działania, należy powołać się na postanowienie Traktatu umożliwiające jego podjęcie;

swoboda przedsiębiorczości wewnątrz Wspólnoty wymaga, aby obywatele Państw Członkowskich mogli prowadzić działalność na własny rachunek kolejno w różnych Państwach Członkowskich, bez narażania się na mniej korzystną pozycję;

obywatel jednego Państwa Członkowskiego zamieszkujący na terytorium innego Państwa Członkowskiego powinien mieć zagwarantowane prawo do pozostawania na tym terytorium w momencie, gdy zaprzestaje w tym państwie prowadzenia działalności na własny rachunek ze względu na osiągnięcie wieku emerytalnego lub z powodu trwałej niezdolności do pracy; prawo to należy również zagwarantować obywatelowi Państwa Członkowskiego, który po okresie działalności na własny rachunek i pobycie na terytorium drugiego Państwa Członkowskiego, podejmuje działalność na terytorium trzeciego Państwa Członkowskiego, podczas gdy nadal zachowuje na terytorium drugiego państwa miejsce swojego stałego pobytu;

w celu określenia warunków dla powstania prawa do pozostawania, należy wziąć pod uwagę przyczyny, które spowodowały zakończenie działalności na terytorium danego Państwa Członkowskiego, a w szczególności różnicę między przejściem na emeryturę, normalnym i przewidywalnym zakończeniem działalności zawodowej a trwałą niezdolnością do pracy, prowadzącą do przedwczesnego i nieprzewidywalnego zakończenia działalności;

⁽¹⁾ Dz.U. 2 z 15.1.1962, str. 36/62.

⁽²⁾ Dz.U. C 14 z 27.3.1973, str. 20.

⁽³⁾ Dz.U. C 142 z 31.12.1972, str. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 172 z 28.6.1973, str. 14.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 142 z 30.6.1970, str. 24.

należy określić warunki specjalne dla przypadków, jeśli współmałżonek jest lub był obywatelem danego Państwa Członkowskiego lub jeśli zakończenie działalności jest spowodowane wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową;

obywatel Państwa Członkowskiego, który prowadził działalność gospodarczą na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego i zakończył swoją działalność zawodową, powinien mieć wystarczająco dużo czasu na podjęcie decyzji w sprawie docelowego miejsca pobytu;

wykonanie prawa do pozostawania przez obywatela Państwa Członkowskiego pracującego na własny rachunek obejmuje rozszerzenie tego prawa na członków jego rodziny; w przypadku śmierci obywatela Państwa Członkowskiego, który pracował na własny rachunek, prawo do pozostawania powinno być również uznane w stosunku do członków jego rodziny oraz powinno podlegać warunkom specjalnym;

osoby, do których stosuje się prawo do pozostawania, powinny być traktowane na równi z obywatelami danego państwa, którzy zakończyli już swoją działalność zawodową,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Państwa Członkowskie znoszą ograniczenia w zakresie prawa do pozostawania na ich terytorium w stosunku do obywateli innego Państwa Członkowskiego na warunkach ustalonych w niniejszej dyrektywie, którzy prowadzili na ich terytorium działalność na własny rachunek, jak również w stosunku do członków ich rodzin wymienionych w art. 1 dyrektywy nr 73/148/EWG.

Artykuł 2

1. Każde Państwo Członkowskie przyznaje następującym osobom prawo do pozostania na stałe na swoim terytorium:

- a) osobom, które w momencie zakończenia działalności osiągnęły wiek ustalony przez przepisy tego państwa za uprawniający do emerytury i które w danym państwie prowadziły

działalność, przez co najmniej dwanaście ostatnich miesięcy oraz przebywały tam nieprzerwanie przez dłużej niż trzy lata.

Jeśli przepisy prawne danego Państwa Członkowskiego nie przyznają prawa do emerytury określonym kategoriom osób pracujących na własny rachunek, wymóg wieku należy uznać za spełniony w momencie ukończenia przez beneficjenta 65 lat;

- b) osobom, zamieszkującym na stałe i nieprzerwanie na terytorium danego państwa od ponad dwóch lat, które zaprzestają prowadzenia działalności z powodu trwałej niezdolności do pracy.

Jeśli niezdolność do pracy jest spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, uprawniając daną osobę do otrzymania renty wypłacanej w całości lub częściowo przez instytucje danego państwa, warunek dotyczący długości pobytu nie będzie wymagany;

- c) osobom, które po trzyletnim nieprzerwanym okresie działalności i pobytu na terytorium danego państwa podejmują działalność na terytorium innego Państwa Członkowskiego, zamieszkując jednocześnie na terytorium państwa pierwszego, do którego z reguły wracają codziennie lub przynajmniej raz w tygodniu.

Okresy działalności, które przebiegły w ten sposób na terytorium innego Państwa Członkowskiego, uznaje się dla celów nabycia uprawnień określonych w lit. a) i b) za mające miejsce na terytorium państwa pobytu.

2. Warunki dotyczące długości pobytu i działalności, ustalone w ust. 1 lit. a) oraz warunek dotyczący długości pobytu, ustalony w ust. 1 lit. b) nie mają zastosowania, jeśli współmałżonek osoby pracującej na własny rachunek jest obywatelem danego Państwa Członkowskiego lub utracił przynależność państwową tego państwa na skutek małżeństwa z tą osobą.

Artykuł 3

1. Każde Państwo Członkowskie uznaje prawo członków rodziny osoby pracującej na własny rachunek, określonej w art. 1, którzy zamieszkują z nią na terytorium danego państwa, do pozostania tam na stałe, jeśli dana osoba nabyła prawo do pozostawania na terytorium danego państwa zgodnie z art. 2. Prawo to będzie stosowane nawet po śmierci danej osoby.

2. Jeśli jednak osoba pracująca na własny rachunek umiera w okresie jej działalności zawodowej przed nabyciem prawa do pozostawania na terytorium danego państwa, państwo to uzna prawo członków jego rodziny do zamieszkania na swoim terytorium pod warunkiem że:

- dana osoba w chwili zgonu zamieszkiwała nieprzerwanie na terytorium państwa od co najmniej dwóch lat bądź
- śmierć nastąpiła na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, bądź
- żyjący współmałżonek jest obywatelem tego Państwa Członkowskiego lub utracił takie obywatelstwo na skutek małżeństwa z tą osobą.

Artykuł 4

1. Ciągłość pobytu, określonego w art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 2, może być poświadczona za pomocą wszelkich środków dowodowych, stosowanych w państwie pobytu. Na ciągłość nie mają wpływu zarówno czasowe nieobecności, nieprzekraczające łącznie trzech miesięcy w ciągu jednego roku, jak również dłuższe nieobecności wynikające z konieczności wypełnienia obowiązków służby wojskowej.

2. Okresy przerwy w pracy zawodowej na skutek okoliczności niezależnych od danej osoby lub wynikające z choroby lub wypadku muszą być traktowane tak jak okresy pracy zawodowej w rozumieniu art. 2 ust. 1.

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie zezwalają osobie, której przysługuje prawo do pozostawania, na wykonywanie takiego prawa w terminie dwóch lat od chwili, w której prawo to zaczęło jej przysługiwać, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) i lit. b) oraz art. 3. W tym okresie beneficjent musi mieć możliwość opuszczania terytorium Państwa Członkowskiego bez uszczerbku dla tego prawa.

2. Państwa Członkowskie nie wymagają od danej osoby dopełnienia jakichkolwiek szczególnych formalności w celu wykonywania prawa do pozostawania.

Artykuł 6

1. Państwa Członkowskie uznają prawo osób posiadających prawo pozostawania na ich terytorium do uzyskania dokumentu pobytowego, który musi:

- a) być wydany i przedłużony nieodpłatnie albo za opłatą, nieprzekraczającą sumy opłat wymaganych od własnych obywateli za wydanie lub przedłużenie ważności dowodów osobistych;
- b) być ważny na całym terytorium Państwa Członkowskiego, które go wydało;
- c) mieć pięcioletni okres ważności i być automatycznie przedłużany.

2. Przerwy w pobycie, nieprzekraczające sześciu kolejnych miesięcy i dłuższe nieobecności wynikające z konieczności wypełnienia obowiązków służby wojskowej, nie mogą mieć wpływu na ważność dokumentu pobytowego.

Artykuł 7

Państwa Członkowskie stosują wobec osób uprawnionych do pozostawania na ich terytorium prawo równego traktowania, uznane przez dyrektywę Rady w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie swobody przedsiębiorczości, zgodnie z tytułem III ogólnego programu, który przewiduje takie zniesienie.

Artykuł 8

1. Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych jakiegokolwiek Państwa Członkowskiego, które są korzystniejsze dla obywateli innych Państw Członkowskich.

2. Państwa Członkowskie ułatwiają ponowne przyjęcie na swoje terytoria osobom pracującym na własny rachunek, które opuściły takie terytoria po uprzednim, długim okresie stałego pobytu i prowadzenia tam działalności i które pragną powrócić po osiągnięciu wieku emerytalnego, określonego w art. 2 ust. 1 lit. a) lub osobom, które są trwale niezdolne do pracy.

Artykuł 9

Państwa Członkowskie nie mogą odstąpić od przepisów niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem sytuacji podyktowanych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

Artykuł 10

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie, w terminie dwunastu miesięcy od notyfikacji niniejszej dyrektywy, środki niezbędne do wykonania jej przepisów i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Po notyfikacji niniejszej dyrektywy, Państwa Członkowskie będą informowały Komisję w terminie umożliwiającym jej przedstawienie swoich uwag dotyczących wszystkich proponowanych przepisów ustawowych, wykonawczych i przepisów administracyjnych, które państwa te zamierzają przyjąć w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 11

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 17 grudnia 1974 r.

W imieniu Rady

M. DURAFOUR

Przewodniczący